

CONCEPT

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. de minister, mevrouw C.J. Schouten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum: 26 maart 2020
E-mail: 10.2.e @greenports-nederland.nl
Onderwerp: Dringende oproep tot verlenging extra steunmaatregel tuinbouw

Geachte mevrouw Schouten, Beste Carola,

De afgelopen periode vervulde de extra steunmaatregel voor de tuinbouw een cruciale functie om in de kern gezonde bedrijven te redden en banen te behouden in de tuinbouw. Bij deze doen wij een dringende oproep voor uw inzet om de steunmaatregel te verlengen, zoals het kabinet met andere noodmaatregelen ook doet. Ons inziens laten de ontwikkelingen in afzetmarkten en de impact ervan op de financiële resultaten en positie van bedrijven zien dat een tweede tranche noodzakelijk is.

Intentie

De intentie van de steunmaatregel zoals deze gold bij de start, is onverkort van kracht. Een belangrijk deel van de tuinbouwbedrijven kan geen beroep doen op het pakket generieke noodmaatregelen van het kabinet. In aanvulling op dit pakket blijft de extra steunmaatregel cruciaal om bedrijven en banen te redden, maar ook om de diversiteit en kracht van het tuinbouwcluster veilig te stellen. Dit cluster bestaat uit een samenhangend complex van innovatie en ontwikkeling, productie van en internationale handel in hoogwaardige tuinbouwproducten en toelevering.

Motivatie

Ook de motivatie voor de extra steunmaatregel geldt onverminderd. Cijfers van organisaties in de branche en uit een brede peiling onder ondernemers in het cluster laten zien dat bij een omvangrijk deel van de bedrijven de derving aan omzet en bruto winst aanhoudt tot eind 2020. Consequentie is dat liquiditeitsproblemen aanhouden, de financiële positie van deze bedrijven uitholt (met dalende solvabiliteit) en dat investeringen terug vallen. Ook bij het complete pakket aan steunmaatregelen dragen de bedrijven het overgrote deel van de schade zelf! Er valt nu al te voorzien dat vernieuwing en verduurzaming stil gaan vallen. Dit zal snel ten koste gaan van de concurrentiekracht en daarmee van de positie van het Nederlandse tuinbouwcluster in het internationale speelveld.

Lange doorwerking

De oorzaak van dit vooruitzicht blijft dezelfde als die van medio maart: acute vraaguitval na de wereldwijde coronapandemie en overheidsmaatregelen om verspreiding van dit virus te beteugelen.

Dit ligt buiten de schuld en invloedssfeer van ondernemers, die er blijk van geven alle zeilen bij te zetten om in te spelen op de mogelijkheden die markten wél bieden. Nu is echter zichtbaar welke lange doorwerking coronamaatregelen hebben en hoe dat ingrijpt op het cyclische productieproces in de tuinbouw. Dit valt niet stil te zetten. Investerings moeten zelfs doorgaan om in te spelen op (beperkte) kansen die (nieuwe en/of herstelde) afzetmarkten mogelijk bieden. De aanhoudende vraaguitval treft ondernemers die in internationale ketens actief zijn én ondernemers die zich specialiseerden in korte ketens. Juist dit samenspel van diversiteit in ondernemers en producten kenmerkt het bouwwerk van het tuinbouwcluster, dat een multinational van MKB-bedrijven vormt. Elk onderdeel draagt bij aan de kracht van het cluster en verdient steun om de crisis door te komen. Forse sanering van (groepen van) bedrijven ondermijnt de concurrentiekracht van het hele cluster. Terwijl het toonaangevend en wereldspeler is en kan blijven, met haar bakermat in ons land. De tuinbouw kan een belangrijke steunpilaar zijn om de economische malaise van de BV Nederland bij de aanstaande recessie te beperken en bij te dragen aan een sneller herstel.

Criteria gelden nog steeds

De coronacrisis toont aan dat ook in tijden van crises, consumenten onze kwalitatief hoogwaardige producten nodig hebben. Dat laat onverlet dat overheidsmaatregelen, die overigens op zich terecht zijn om de volksgezondheid veilig te stellen, voor marktontwrichting zorgen en schade veroorzaken. De eerder vermelde criteria bij het instellen van de extra steunmaatregelen, gelden nog steeds. Het gaat om ondernemingen die zich geconfronteerd zien met een combinatie van de volgende situaties:

- de productie gaat door terwijl er nauwelijks omzet wordt gemaakt;
- producten zijn slecht of niet houdbaar vanwege bederfelijkheid en er zijn geen of beperkte alternatieve toepassingsmogelijkheden;
- er is sprake van een seizoenspiek in productie, personele bezetting en/of omzet.

Ook geldt nog dat de tegemoetkoming is te zien als aanvulling op andere overheidsondersteuning uit het noodpakket banen en economie die het kabinet nam in verband met COVID-19. Het kabinet verlengt andere maatregelen; daar hoort verlenging van de extra steunmaatregel voor de tuinbouw bij. Die verlenging is ruimschoots te financieren uit de onderuitputting van het gereserveerde bedrag voor de eerste tranche. Volgens onze berekeningen volstaat een bedrag van xx miljoen euro voor de tweede tranche.

Tot slot

Uiteraard zijn wij als vertegenwoordigers van het tuinbouwcluster bereid om bovenstaande oproep en bijgaande cijfermatige onderbouwing nader toe te lichten. We vernemen graag op korte termijn uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Namens de Regiegroep Crisisorganisatie Coronacrisis Tuinbouw,

Regiegroep

Regiegroep

Regiegroep

Jaap Bond
Voorzitter

Niek Jan van Kesteren
Greenport Holland

Adri Bom-Lemstra
Greenports Nederland

Bijlage
Cijfermatige onderbouwing van deze oproep

Tabel in te voegen

CONCEPT